

Postimees

Nädal

SEISAME EESTI RAHVUSE, KEELE JA KULTUURI SÄILIMISE EEST LÄBI AEGADE

VASTUSTE OOTUSES. Itaalias Udine haiglas viibiva rahvusooperi balletitähe **Anatoli Arhangelski** ravi alustamine seisab haiguse diagnoosimise taga, milleni loodetakse jõuda esmaspäeval.

Arhangelski tervis halveneb kiirelt

NELE KULLERKUPP
ajakirjanik

On aegu, kus Anatoli vaevleb terve päeva tugevate spasimide ja paanikahoodude käes – ei suuda rahuneda ja keha ei kuula sõna, vaid tõmbleb omasoodu, kirjeldab Estonia balletitähe Anatoli Arhangelski abikaasa Marika Muiste Itaalias ravil viibiva mehe seisundit reedel. Muiste sõnul on abikaasa tervis halvenenud järjepanu ka pärast sealsesse haiglasse jõudmist. «Märkan iga päev uusi sümptomeid, mida varem ei olnud. Üleleie tekis tal kõrge palavik – 39 ja ta ei vastanud enam mu küsimustele. Ainult ümises. Vahel üritan kaua aega aru saada, mida talle vaja oleks ning mida ta tahab mulle öelda. See tekitab aga kohutavalt abitu tunde: tahaks aidata, aga lihtsalt ei tea, kuidas,» räägib naine igapäevast võitlusest mehe paranemise nimel.

43-aastane Arhangelski põdes kehvadel Covid-19 viirushaigust. «Pärast palaviku taandumist tundus, et kõik sai korda. Teatrid avati, Eesti rahvusballi alustas taas tööd, kuid Anatoli tundis end balletisaalis ja laval kehvimini kui pärast kodus veedetud isolatsiooni oleks pidanud: pea kippus valutama ja ringi käima, tasakaal oli häiritud, silmanägemine kehva, vasak käsi surises,» kirjeldas balletiliit.

Arhangelski võttis haiguslehe lootuses, et puhkus aitab tal korralikult taastuda. «Paraku sellest ei piisanud ja tekkinud sümptomid üha süvenesid. Surinast sai käekramp, nägemine muutus mitmekordseks ja lainetavaks, igapäevased tegevused muutusid keeruliseks,» kirjutas liit.

Arhangelski abikaasa pidi korduvalt kiirabi kutsuma, kuid analüüsid ei andnud põhjust meest pikemaalt haiglas hoida. Juuni keskpaiku viidi Anatoli Ida-Tallinna keskhaiglasse, kus ta viibis üle kuu aja. Ta kaotas peaaegu täielikult kõnevoime, nägemise ning kontrolli jäsemete üle, mis tõmblesid ja läksid krampi.

«Vahetused raviarstid, ravimeetodid ja oletused võimalike diagnooside kohta, aga lõplik diagnoos jäigi panemata. Arstid nentisid vaid, et tegu on haruldase juhtumiga, millega neil kogemust pole. Eestis kättesaadavad võimalused olid ammendunud,» lisas balletiliit.

Diagnoosi lootuses Itaaliasse

Kuna Arhangelski öde elab Itaalias, otustas perekond ta sinna viia. Udine haiglas on aparatuurid ja erinevalt Eestist ka kitsamad spetsialiseerunud osakonnad neuroloogiliste haiguste raviks.

Abikaasa Marika Muiste sitkus kaootilises olukorras on imetusväärne. Naine on abikaasa kõrval ööpäev ringi, ammutades jõudu toetavatest inimestest. «Haletsus ma ei taha,» tunnistab ta, aga lapsed, perekond, sõbrad ning Arhangelski arsti Gian Luigi Gigli heasoovlikkus hoiavad naist keerulisel ajal pinnal. «Vahel aitavad ka väga väikesed pisiasjad, kasvõi tugev vihm väljas, mis nagu peseks mure vähemaks ja annab uue hingamise,» ütleb Muiste. Tema elu kulgeb praegu abikaasa rütmis. «Olen tema kõrval ööpäev ringi. Varem toit-

Arhangelski transportimine Itaaliasse ravile.

FOTOD: ERAKOGU

Haigekassa pole Arhangelski ravi rahastamise asjus siiani otsust teinud

Haigekassa sõnul ei ole praegu kahjuks võimalik vastata küsimusele, kas Anatoli Arhangelskile on võimalik haigekassa toel ka kodumaal ravi võimaldada, kui Itaalia arstid talle diagnoosi määravad. «Kui ravi on Eestis võimalik, saavad kõik kindlustatud inimesed Eestis haigekassa toel ravi. Hetkel on olukord selline, et saame välisriigis rahastada patsiendi uuringuid ja konsultatsioone, kuna neid

ei ole Eestis võimalik teha,» sõnas haigekassa avalike suhete ja terviseenduse osakonna peaspetsialist Heidi Kukk.

Otsust selle kohta pole aga tänaseni veel tehtud. «Haigekassal on kohustus ära oodata taotleja või tema esindaja arvamust, mida tänaseks tulnud ei ole ning tähtaeg selleks on täna,» ütles Kukk reedel ja lisas: «Kui me vastust ei saa, teeme uuel nädalal meile teadaolevate

andmete põhjal uuringute ja konsultatsiooni rahastamise osas otsuse.»

Kukk selgitas, et kui diagnoos selgub, otsustavad ravi võimalikkuse Eestis siinsed arstid. Kui ravi, mida patsient vajab, Eestis osutada võimalik ei ole, saab kaaluda ravi rahastamist välisriigis.

Kuke sõnul ei ole neil lähiminekust meeles ühtki analoogset juhtumit, kus haigekassal palutakse rahastada ravi, kui ei ole teada, mis on diagnoos ja milline on ravi.

sin ja jootsin teda, aga üleleilsest hakati teda toitma läbi ninas olevate voolikutega, kuna ta ei suutnud enam ise süüa, juua ega ka neelata,» lausub naine ja lisab: «Pesemisel ja mähkmete vahetamisel aitavad medõed, kes on väga professionaalsed ja abivalmid ning teevad oma tööd suurest armastusest. Üks öödest ütles mulle, et armastab oma tööd väga, sest teab, et ükski inimene ei ole siia sattunud omal soovil – see on olude sunnil.»

Sealseid arste kiidab Muiste taevani, öeldes, et usaldab neid sada protsenti. «Anatoli raviarst dr Gigli on nii soe ja suure südamega inimene. Ta teeb kõik ja rohkemgi veel, et Anatolit aidata,» öhkab Muiste tänutundega.

Endiselt pole aga mehe haigust suudetud diagnoosida, kuid lootus vastuseid saada on eesoleval esmaspäeval, sest siis saabuvad analüüside tulemused. Kuna praegu neid veel pole, ei tahta Arhangelskile veel mingit ravi peale

Balletiartist Anatoli Arhangelski koos laste ja abikaasa Marika Muistega.

Anatoli Arhangelski 30. juulil Itaalias Udine haiglas.

Eestis väga heades kätes – kogu meie suguvõsa aitab ja tegeleb nendega. Ma näen, et neil on lõbus ja tore suvi olnud ja see teeb mulle ainult rõõmu,» kinnitab naine.

Mõttejõu tugevusse uskuv Muiste mõnab, et alati ei õnnestu positiivset meelt säilitada. «On päevi, kui olen väga katki ja miljoniks killuks ja energiat ei ole enam üldse,» tunnistab ta ning jätkab: «Aga siis kusagilt tuleb jälle mingi uus laine, mingi uus lootus ja valgus hinge ja lähen lootusrikkalt edasi.» Aga mõnel päeval pisarad tema sõnul ei lõppe ega lõppe. «Samamoodi on ka Anatolil vist, sest ta seest on välja tulnud meeletus koguses pisaraid. Ta reageerib iga sõnumi või poolehoidva häälsõnumi peale pisaratega – vahel on need vast tänapisarad, aga teinekord pigem kurbuse ja rõõmu,» usub Muiste.

Tundeid elatakse läbi üheskoos. Trotsides koroonalukkorast tingitud rangeid haiglareegleid tehti Muistele erand ning tal lubatakse ööpäev ringi oma mehe kõrval olla. Esialgul tuli naisel põgusaid unetunde magada Arhangelski voodi kõrval tugitoolis. Täna on olud paranenud. «Oleme saanud endale eraldi palati, kus on olemas kõik mugavused ja ka voodi minu jaoks,» räägib Muiste.

Balletiliidu abi ja toetus

Selleks, et Muiste saaks Arhangelskile haiglas saajaprotsendiliseks toeks olla, haaras olukorra ohjad Eesti Balletiliit, avades sihtotstarbelise fondi, kuhu oodatakse annetusi. Nagu balletiliit ise ütleb: iga sent ja euro on oluline. Eesti Balletiliidu esimehe Triinu Upkini sõnul on inimesed balletitähed ravi toetamisega hästi kaasa tulnud. «Inimesed arvasid, et see on tähtis ja see ongi tähtis. Annetusi on laekunud reedese päeva seisuga 112 000 eurot. Seega summa on juba märkimisväärne,» ütles Upkin ning lisas, et materiaalne abi on praegu vähim, mida Arhangelski perele pakkuda saab. Lisaks soovib Upkin hea mõtteenergia või -jõuga toeks olla. Paar päeva tagasi kirjutaski Muiste oma sotsiaalmeedias tänapöördumise kõigile eestlastele, kes neile sel teekonnal toeks on olnud. «Üle mitme kuu sain ma aru, et me ei ole oma perega selles mures ükski ja

Endiselt pole aga mehe haigust suudetud diagnoosida, kuid lootus vastuseid saada on eesoleval esmaspäeval, sest siis saabuvad analüüside tulemused.

tegelikult on mu abikaasal nii palju toetajaid ja tema eest palvetajaid. Anatoli on väga usklik mees ja ta on mulle alati õpetanud, et PALVE on ülim kingitus, mida üks inimene saab teise jaoks teha.»

Muiste tunnistab, et kui Aivar Mäe ja Triinu Upkin talle esimest korda kirjutasid, et sooviksid Anatolit

aidata ja koguda raha tema rütmis, kuid selleks peaks naine avalikustama mehe haigusloot, oli tema esimene reaktsioon kindel ei. «Anatoli pole kunagi armastanud oma isiklikku elu kellegagi jagada – veelgi enam läbi sotsiaalmeedia. Aga kui ma talle hiljem sellest rääkisin, oli tema vastus vastupidine,» tunnistab Muiste oma üllatus. Mees olevat naisele pisarsilmi öelnud: «Jumal saadab meile abi ja sellest ei tohi kunagi keelduda.»